

Oponentský posudek bakalářské práce pro katedru logiky FF UK
Název práce: **Koaliční hlasování a koeficienty volební moci aktérů**
Autorka práce: *Eva Schlosáriková*

Práce je koncipována jako úvod do problematiky využití teorie koaličních her v politologii a je určena jak pro zájemce z oblasti logiky tak i pro politology. V úvodní kapitole autorka zavádí pojem hlasovacího systému a základní dělení hlasovacích systémů na vážené a nevážené. Uvádí pak charakterizaci vážených systémů pomocí podmínky nezávislosti na výměně voličů mezi vítěznými koalicemi. Další kapitola se zabývá porovnáváním volební síly voličů – jsou zde uvedeny podmínky porovnatelnosti resp. neporovnatelnosti volební síly dvojice voličů a charakterizaci lineárních volebních systémů opět pomocí podmínky nezávislosti na výměně. Těžištěm práce je kapitola o koeficientech volební moci, vyjadřujících „užitečnost“ daného hráče v rámci daného volebního systému. Autorka uvádí čtyři nejčastěji používané koeficienty: Shapley-Shubikův, Banzhafův, Johnstonův a Deegan-Packelův a porovnává rozdíly mezi těmito koeficienty z hlediska formálního i politologického. Závěrečná kapitola je pak věnována politologickému tématu – novým pravidlům pro rozdělení hlasů a přijímání rozhodnutí v rámci EU. Autorka zde za použití prostředků zavedených v předchozí kapitole přesvědčivě ukazuje, že hlasy lamentující nad ztrátou volební síly ČR v novém systému jsou neopodstatněné a argumentují na základě zcela chybné metodologie.

Teorie koaličních (resp. hlasovacích) her je téma, které je ve světě velmi exponované (z hlediska počtu publikací, konferencí i grantových projektů), ale v česky resp. slovensky psané odborné literatuře zcela opomíjené. Významným přínosem práce je tedy už samotné uvedení tématu a jeho zpřístupnění českým a slovenským čtenářům resp. čtenářkám. Ani v anglicky psané literatuře však neexistuje obecně uznávaná monografie, která by toto téma zpracovávala. Klasické monografie z teorie her (např. Osborne-Rubinstein) se tématu hlasovacích her věnují pouze okrajově a nevyjadřují se k jeho politologickým aspektům, politologické učebnice zase obsahují některé nepřesnosti ve formálních definicích (např. autorkou citovaný Taylor neuvádí ve své definici hlasovací hry podmínku nulového součtu přesto, že ji v dalším výkladu mlčky využívá.) Autorka tedy už od základních definic musela čerpat z různých zdrojů a samostatně hledat formu, která by ve vhodném poměru kombinovala formální a výkladovou (politologickou) část. Zvláštní pozornost zaslouží kapitola o koeficientech volební moci, která názorným a vyčerpávajícím způsobem porovnává jednotlivé koeficienty a provází je podrobným komentářem z formálního i politologického hlediska. V odborné literatuře lze nalézt porovnávání některých dvojic koeficientů, ale žádná publikace neobsahuje srovnání v tomto rozsahu. V závěrečné kapitole autorka předvedla ukázkovou aplikaci teorie koaličních her na aktuální politické téma.

Celkově hodnotím práci jako velmi zdařilou. Autorka naplnila záměr, vytyčený při zadávání práce a vytvořila text, který je čitelný a čtivý jak pro logiky, a věřím, že i pro politology. Doufám, že se autorka bude věnovat tématu i v průběhu dalšího studia.

Jediná připomínka je spíše stylistického charakteru – tomu, že je text na rozhraní dvou oborů je nutné přizpůsobit i jazyk a rozlišovat, které části mohou být stylisticky bohatší a u kterých naopak je na místě střídmost. Například u komentáře k formálním pasážím dává logik přednost tomu, že objekt o kterém se pojednává se nazývá stále stejně (např. hráč), politoložka na něj naopak s oblibou odkazuje synonymy (aktér, hlasující,...). Použití synonym působí v textu stylisticky úhledněji, může však být na úkor přehlednosti, někdy i srozumitelnosti.

Práce splňuje všechny podmínky požadované pro bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze, 11. 9. 2009

Ondrej Majer

